

L'internacionalisme com eix d'una solidaritat sud-nord global amb el MST del Brasil

Samuel Ortiz Pérez i Ivaneide Pereira Ramos · *Entrepobles Elx*

Durant uns dotze dies entre els mesos de juliol i agost d'aquest any 2024 va tenir lloc una Trobada de col·lectius, comitès i organitzacions de suport al Moviment dels treballadors - i treballadores- rurals Sense Terra del Brasil (MST) a l'Escola Nacional Florestán Fernándes (l'ENFF), Guararema-SP, l'escola internacionalista dels pobles.

Aquesta trobada es va replantejar com una preparació dels comitès de suport al MST després de l'ajornament de la celebració del VII Congrés del MST fins al juliol del 2025. Una decisió que finalment es va dur a terme després de les inundacions més greus ocorregudes al sud del Brasil a els darrers anys, com a conseqüència dels impactes reals de l'emergència climàtica, que va negar diversos campaments i *assentamentos*, i va arrasar amb quantioses terres de producció d'arròs ecològic, afectant centenars de desplaçats i generant abundants pèrdues a Eldorado do Sul (a l'estat de Rio Gran do Sul).

Aproximadament, mig centenar de persones vam estar a l'ENFF per col·laborar tant amb les tasques de reconstrucció de les zones afectades, com també en la rearticulació de col·lectius i organització de suport solidari a l'MST des del

denominat Nord-Global amb el Sector d'Internacionalisme del Moviment Sense terra: amb una important representació dels EUA (inclòs Puerto Rico), França, Anglaterra, també des d'Euskadi, Catalunya i diferents territoris de l'Estat espanyol; en el grup del qual igualment es podria incloure representants procedents de la Xina.

Aquests dies es van desenvolupar amb una metodologia d'alternança activa entre la formació i la vivència. La primera part consistia en l'estudi i la formació sobre la conjuntura política, les conseqüències de la globalització capitalista, la història del MST, i també es van poder establir debats sobre les estratègies de lluita en matèria de feminismes, moviment negre, agroecologia i internacionalisme, entre d'altres. De la mateixa manera, es va establir l'autogestió del treball amb una distribució de les tasques de neteja, recollida i prepara-

ció d'activitats. Posteriorment, la segona part de l'estada va estar marcada per la convivència en diferents campaments, assentaments i espais productius del MST a l'estat del Paraná, a São Paulo, fins i tot a Brasília i l'estat de Parà. En aquesta visita vam poder testificar la rellevància de les escoles del camp, les escoles itinerants, els serveis d'atenció sanitària al medi rural, les àrees de producció agroecològica, sense verins, les agroindústries de grans, sucre i lacticis gestionada per cooperatives, la xarxa de botigues del camp i altres infraestructures construïdes al medi rural brasiler.

Cal afegir que vam tenir l'oportunitat de celebrar la constitució d'un nou *assentamento* de reforma agrària a la zona de l'Amazònia brasilera, a la regió del nord-est de l'Estat de Parà on Entrepobles venim acompanyant la lluita per la terra del MST des de fa una dècada, aproximadament, en un context de conflicte social intens.

LÍNIES I ESTRATÈGIES DE TREBALL MÉS INFLUENTS IMPULSADES PEL MST

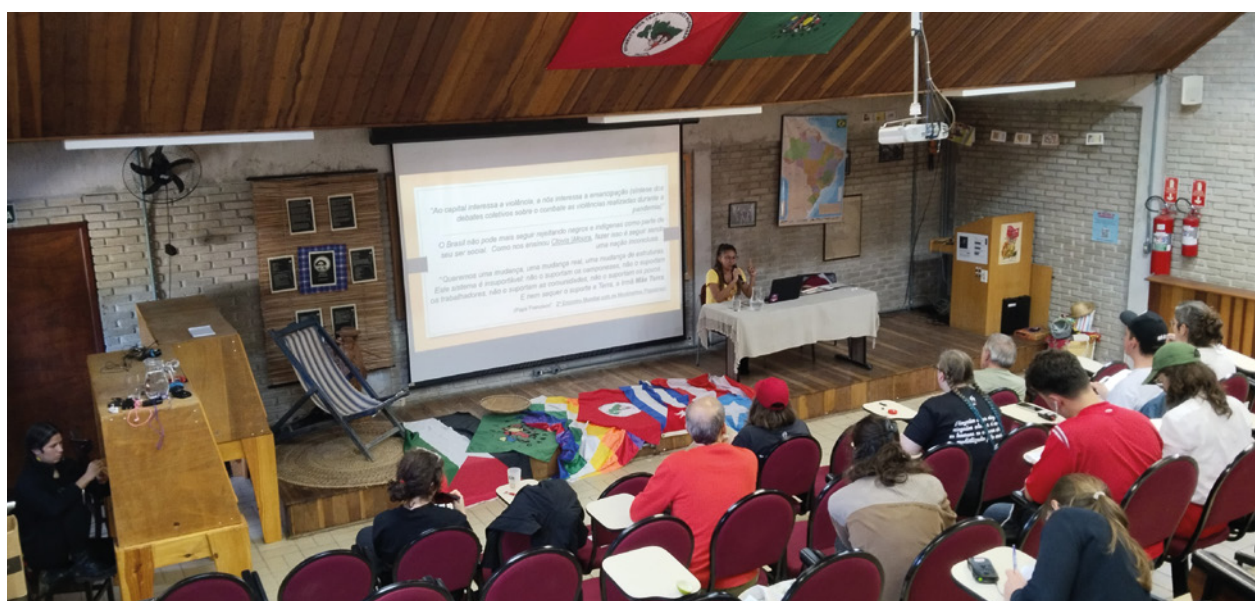
Aquest any es compleixen 40 anys des del sorgiment del MST com a moviment camperol que aglutina lluites històriques camperoles, indígenes, *quilombolas*, *ribeirinhas*, i sindicals de lluita per la terra, pels territoris, per la vida. En aquests anys s'ha convertit en, probablement, un dels moviments socials de masses més influents al món, i en podem resumir les línies d'actuació internacionalista actualment en sis eixos d'especial rellevància.

El primer dels eixos seria l'Associació d'Amics i Amigues de l'ENFF, que procura l'autonomia i la solvència d'una escola de formació tècnica i política de referència a escala mundial. Inaugurada l'any 2005, l'Escola Nacional Florestán Fernandes ha estat marcada per la construcció col·lectiva i solidària, amb el suport de diverses organitzacions i persones rellevants de tot el Brasil i de la resta del món, ja la qual ens podem associar des de qualsevol país. La finalitat d'aquesta

campanya es basa en el manteniment i l'enfortiment d'una Escola que s'ha convertit en l'espai fonamental de la xarxa d'escoles transformadores del MST, encara que no només, sinó també de la Via Camperola. El proper any se celebren els vint anys de l'escola més internacionalista i camperola, en què Entrepueblos ha estat contribuint des del 2003 amb diferents projectes de cooperació, en particular amb la Biblioteca Antonio Candido, i amb un acompanyament polític i formatiu amb aquesta i altres escoles del MST.

El segon seria la Campanya "Plantar Árvores i Produir Alimentos Saudáveis" que va ser llançada durant l'any 2020 amb la intenció de plantar 100 milions d'arbres en deu anys a totes les escoles del camp, cooperatives, centres, places, ciutats, així com promoure la producció d'aliments sense verins, com a forma de denúncia al model agrocapitalista de producció i destrucció del medi ambient que representa l'agronegoci (*Agribussines*). Una campanya que inclou una mirada global, oberta a la participació de persones de qualsevol part del món i a la realització d'accions coordinades a diferents territoris, en què també podem participar.

El tercer eix estaria dedicat a una nova estratègia de finançament col·lectiu a través del Finançament Popular (Finapop) per a la producció d'aliments saludables, és a dir, es vol ampliar les opcions de crèdit per a les cooperatives de l'agricultura familiar situats en àrees per a una reforma agrària a Brasil. Tot i que la participació directa en aquesta forma de finançament requereix tenir identitat i registre d'un CPF brasiler (Cadastro de Pessoa Física), les persones interessades, tant al Brasil com a altres països, poden difondre aquesta iniciativa. Es tracta d'una nova estratègia de caràcter financer que sorgeix l'any 2020 però que ha pres una nova dimensió les darreres setmanes amb una nova campanya d'adhesions a l'enfortiment de les cooperatives, associacions, les agroindústries i la producció agroecològica d'aliments de la agricultura familiar, reforçant així el

desafiament de construir una sobirania alimentària a nivell internacional.

La cambra dels eixos estaria vinculada a tot allò que abraça el treball del MST i que considerem de gran transcendència transformadora. És a dir, els i les Sense Terra han generat una identitat simbòlica, reconeguda tant al medi rural com a les ciutats. I en aquesta projecció política i social no cal menystenir el paper del diari Brasil de Fato, l'editorial Expressão Popular, les ràdios comunitàries i manifestacions culturals (publicacions, músiques, documentals, místiques, espais propis de teatre i concerts, etc.) que entrellacen la identitat Sem Terra amb una emancipació dels pobles.

El cinquè i sisè eix estratègic, els imprescindibles, estarien lligats directament tant a la producció agroecològica com al consum de productes agroalimentaris procedents de les àrees de producció de reforma agrària i agricultura familiar, campaments i assentaments del MST i el seu engranatge entre allò rural i allò urbà. És a dir, actualment, el MST compta amb botigues pròpies denominades *Armazen do Campo* a totes les capitals del país on està organitzat, i algunes altres ciutats importants, on es distribueixen gran part dels productes de les famílies assentades al MST, fins i tot d'altres petits productors familiars o col·lectius, aliments elaborats a les agroindústria del MST, així com altres materials (vegeu gorres, samarretes, motxilles, banderes, davantals, draps de cuina, etc.). A més, durant els darrers anys també s'han consolidat les *Cozinhas Solidàries* que durant la pandèmia de la Covid-19 van repartir aliments a milers de persones i els van dotar de màscares a centenars de barris brasilers. Aquestes cuines juntament amb altres xarxes de botigues anomenades *Sacolão*, situades generalment en barris perifèrics de grans urbs, han generat una important xarxa de proveïment d'aliments saludables i accessibles per a la societat brasilera.

SUPORT INTERNACIONALISTA CAP A I DES DEL NORD-GLOBAL

Des d'aquest anomenat Nord-Global s'ha constituït una xarxa internacionalista de suport a l'MST que engloba comitès, col·lectius i organitzacions de diferents països. Aquestes línies de suport se sintetitzen en l'acció de contribuir, en la mesura de les nostres possibilitats, amb les iniciatives impulsades pel MST, així com denunciar les agressions i la violència al camp, i mantenir el pols d'una alternativa social, econòmica i política per a l'emancipació dels pobles.

A més, reunits amb el Sector d'Internacionalisme del MST, s'han promogut algunes pautes estratègiques i demandes per poder construir l'Assemblea Internacional dels Pobles (AIP), paral·lelament a la construcció de la xarxa d'ALBA moviments' que conserva una visió i acció pròpia dels moviments populars més centrat a Llatinoamèrica i el Carib.

L'MST compta, per la seva banda, amb brigades internacionals permanents en territoris on se succeeixen significatius

Internacionalistas criando comitês, emancipando os povos com o MST.

(Brasil, 2024)

desafiaments com pot ser Veneçuela, Cuba, Haití, Zàmbia, Sud-àfrica o la Xina, a la qual cosa es podria sumar altres d'enllaç als EUA, a la Unió Europea i a Àsia. Entre elles, sens dubte, podríem destacar les Brigades bianuals a Palestina, on s'estan bolcant amb el poble palestí en la defensa dels drets humans i davant del genocidi televisat. En aquesta ocasió vam poder apreciar aquesta solidaritat en espais recòndits de l'interior de Brasil i de l'Amazònia, amb la presència de centenars de banderes, murals i manifestacions de denúncia i reivindicació del dret a existir del poble palestí.

En definitiva, estariem davant la configuració d'una xarxa de suport on aconseguir debatre, analitzar i reforçar noves estratègies transformadores de col·laboració amb el MST en cinc línies fonamentals com són: l'Agroecologia, les Sobiranes, els Drets Humans, la Formació Política- Tècnica i els Feminismes. Tot això en un camí cap a la celebració del VII Congrés del Moviment Sem Terra, aquesta vegada amb decisions inèdites que procedeixen del Sud-Global cap al Nord-Global. 🌍

Contacte d'Entrepobles
per a col·laboracions amb el MST:
comitemstalacant@gmail.com
658107207

Enllaços d'interès

Armazem do campo
www.armazemdocampo.shop

Finapop
<https://finapop.com.br/>

Publicació Tricontinental (abril 2024)
<https://thetricontinental.org/es>
Dossier 75. 'La organización política del Movimiento de Trabajadores Rurales Sin Tierra de Brasil'

Xarxes Socials
[@movimentosemterra](https://twitter.com/movimentosemterra)